

**De Iure Ac Potestate Romanorvm Pontificvm,
Imperatorvm, Regum ac Episcoporum**

Alvarez Guerrero, Alfonso

Coloniae Agrippinae, 1586

VD16 A 2069

Casus in quibus Papa non est solitus dispensare. cap. xviii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63477](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-63477)

28. Sine libello cognoscit inter clericos non subditos de causa ciuili, per no. in Spe. de lib. conce. §. x. vers. iiiij.

29. Et quando audit causam iudicis fugientis, ne rationem reddat, in Spe. vbi supra, vers. v.

30. Et quando agitur de non cauonicè obtentis sine conscientia diocelani, vel diutina vocatione, vel de alijs grauaminibus ecclesiarum, & quando ex officio procedit, eod. §. versi. viij.

31. Et quando appellatur à sententia Episcopi, non potest in libello appellationis dici, sicut in alijs, quo per personas iudicauit, vt in Spe. de appella. §. x. vers. sciendum.

Reliqua priuilegia Episcoporum, qua multa sunt, vide latè per totum hunc tractatum, & in singulis questionib.

Et de dispensatione Episcopi vide tractatum Ioannis Randei in decimo volumine tractatum, fol. 264. Et prælatus ex præcepto tenetur corrigere familiam, glo. in cap. si peccauerit, ij. quæst. j. Et de correctione fraterna vide glo. in c. nouit. de iudi. & ibi dosto. Et taciturnitas mortalis est in prælato, c. j. xlij. distin. ideo dixit Apost. si quis autem suorum maxime domesticorum curam non haberet, fidem negavit, & est infideli deterior. ad Timoth. epist. j. cap. v. & vide Actuum x.

CASVS, IN QVIBVS PAPA NON
est solitus dispensare. Cap. XVIII.

S V M M A R I V M.

1. Etiam si Pontifex plenissimam habeat potestatem, attamen in multis casibus dispensare non potest.
2. In præsenti quo sunt sacri ordines.
3. Papa eo ipso, quod dispensat matrimonium contractum in gradu prohibito, virum qui contraxerunt, ab excommunicatione rigore sunt absoluti,
4. Dispensatio quandoque necessaria est, & sine causa facta decidatur potius dispensatio.
5. Episcopus non liberat ex toto à vota, sed commutat in causam Deo magis acceptam: ideo differt à Papa.
Non potest Papa sine causa dare potestatem alicui Principi secum

- seculari, ut possit inter clericos iudicare: Privilegia enim
clericorum sunt de iure Diuino.
- 7 Excepta causa heresis, Papa iudicari non potest, etiam si impu-
rator, totus clerici, & populus simul conueniant.
- 8 In omnibus, praeterquam in articulis fidei, Papa dispensare po-
test.
- 9 Distinctio super quibus Papa dispensare possit.
- 10 Dispensare non potest Episcopus, nec etiam Papa, quoniam in-
nitentiam agant, & resistuant.
- 11 In dubio, ubi conscientia non repugnat, semper Papa obedien-
dum est, remissive.

N† quibus casibus Papa non solet dispen-
sare, quamuis habeat potestatem plenissimam,
nec legibus sit astrictus, c. decreto, ij. q. viij. c.
ad honorem, de vsu pallij, & teneat locum be-
ati Petri, & sit vicarius Domini nostri Iesu
Christi, isti sunt, qui sequuntur.

Primo non dispensat contra Apostolum, ut bigamus
sit diaconus, vel facyerdos, vel Episcopus, ut xxvj. dist. c.
acutius intelligunt, & c. vna tantum, & c. deinde, xxv. q. i.
sunt quidam, extra de biga. c. iij. Arguitur tamen contra
xxvij. dist. c. lector: vel ut quis simul plures possit habere
vixores, ut extra de biga. c. super eo. & c. de bigamis, c. nu-
per. Ioan. no. in praedicto, c. sunt quidam, quod bene po-
test dispensare contra Apostolum, non tamen in his, quae
pertinent ad articulos fidei: vide glo. iij. c. ij. de bigam. &
quae scripsit ibidem Ioan. Andr. & Pet. de Anchar. consil.
cxxxij. incip. ia Christi nomine. i. circa bigam. vbi etiam
an possit dispensare cum eo, qui post adulterium vxoris
cum ea concubuit, querit. Et dic, quod Papa potest dis-
pensare cum omni bigamo, ut promoueat ad omnes or-
dines minores, & maiores, & ad obtinenda beneficia, licet
non debeat, nisi ex magna, & euidenti causa. Et vide Car-
dinalem sancti Sixti in c. lector, xxxvij. dist. vbi multa de
bigamo. Est facyerdos ille tantum, cui continentia est in-
dita. & & isto modo sunt sacri ordines tres, scilicet
subdiaconatus, diaconatus, presbyteratus, doct. in c. eru-
bo

bescant, xxxij. distin. & in c. j. de sacramen. iteran. vel non iteran. & per totam distinct. xxxvij. tractatur de sufficien-
tia, & eruditione ordinandorum : & vide per totam dist.
xxxvj. & xxxvij.

2. Nec contra decem præcepta decalogi, ut xij. dist.
c. sicut. quia & si non sint articuli, sunt tamen articularia
fidei, id est, ita annexa articulis fidei, quod sine eis salutem
præstare non possunt, secundum Ioan. de Deo, in c. sunt
quidam. & vj. dist. s. f. lxxxvij. dist. c. non satis, ad f. vbi de
dispensatione Papali tractat idem Ioan. de Deo ultra me-
dium, vide quæ scripsit Ioan. Andr. de hæret. c. cum Chri-
stus.

3. Non dispensat contra Euangelium, ut in c. sunt qui-
dam, xxv. q. j. & xxvij. dist. c. deinde, & xij. dist. c. sicut. &
arg. extr. de celebr. miss. c. cum Martha. contra enim ius
naturale dispensatio locum non habet, ut xij. dist. c. j. & ex-
tra, de transact. c. fin. Ius autem naturale est, quod in lege,
& in Euangelio continetur. i. dist. humanum genus, & ix.
distinct. c. fin.

4. Contra quatuor Concilia principalia ea tollendo
dispensare non potest Papa, ut supra etiam dictum est, per
prædic. c. sunt quidam, xxv. q. j. vide ibidem bonum texr.
cum glo. vbi dicitur, quod magis videretur errare, quam
contra illa dispensare. Sed hoc procul sit ab eis, qui sem-
per Domini ecclesiam contra luporum insidias, optime
custodierunt.

5. Non dispensat cum homicida voluntario, ut post
quantamcumque penitentiam ministret in officio altaris:
extra, de tempo. ordi. c. fi. extra, de homi. c. j. Quod si Da-
vid prohibitus est ædificare templum Domino, eo quod
vir sanguinis erat, quod figurabat nouum testamentum,
ut de conse. dist. j. c. j. vbi de hac authoritate notatur, mul-
to magis sacerdos homicida prohibendus est celebrare,
ut ibi in c. fin. ext. de tempo. ord. & c. j. de homi. & in c. mi-
ror. l. distinct. j. q. vij. si quis omnem, extra, de excess. prælat.
c. ex literis, ext. de accu. c. inquisitionis negotium. etiam si
quis interficeret paganum, l. dist. c. clericum, qui, nisi sit
homicida iustitiae, qui ex causa in suspectis ordinibus to-
lerat.

leratur per Papam, & non dispensat cum illo, vt ad superiores ascendat, vt l. dist. c. aliquantos, & c. præcedenti: dispensatur tamen cum tali beneficium, l. dist. c. studeat, in ext. de cle. pug. in duel. Henricus in fin. ext. de renun. c. ad supplicationem, xxvij. dist. c. presbyter, xcij. dist. c. diaconi. Ad idem tenetur mandans fieri homicidium, prout legitur de David, qui solum mandauit occidere virum Belsabeæ: quare non miror, si concilium vniuersalis ecclesiæ suspendit Papam ab executione ordinum, quoniam, vt dicitur in c. j. & fin. de homi. in vj. mandans fieri homicidium, incurrit irregularitatem, sicut homicida, aut mutilator membra.

6. In gradibus consanguinitatis legæ ditina prohibitis non dispensat Papa, vt text. de resti. pol. c. literas, xxx. q. iij. c. Pyctacium. In alijs sic dispensat, vt ext. de consang. & affi. c. quia circa, de concess. præbend. c. proposuit, & c. transact. c. fin. docto. in c. significasti, de elec. & c. c. c. inter. de renun. Ancha. in consil. cccxij. † An autem eo ipso quod Papa dispensat matrimonium contractum in gradu prohibito, sint absoluti, qui contraxerunt, ab eis communicationis rigore, Clem. j. de consang. & affi. absque eo, quod in rescripto de communicatione fiat mentio; v. de Roma. consil. cccvj. concludentem, quod sint absoluti.

7. In his, quæ de natura sua sint mala, puta vt quis sit peccato possit ad ulcerari, non dispensat, ext. de iureiu. c. si Christus. s. quedam. In sequentibus autem casibus non dispensat, nec dispensare debet, nec potest dispensare contra textum in c. non liceat Papæ, xij. q. ij.

8. Nec cum simoniaco directè in ordine, & in ordine, & simoniaco per pecuniam, j. q. j. c. statuimus. & c. sed si quis a simoniacis, & c. inquisitionibus, ext. de accusa, quæst. vij. c. requisitis. Et de simoniaco vide infra in tit. simonia.

12. Cum rebaptizato scienter non dispensat Papa, quæst. vij. cap. qui in qualibet, de consecrat. distinct. in c. quibus, & cap. confirmandum, l. distinct. vbi vide glo. & docto.

19. Non dispensat cum ordinato ab hæretico, j. quæst.

vij.c.conuenientibus, ad fin.vbi est bonus tex. & loquitur
etiam contra simoniacos.

11. Cum reordinato non dispensat Papa, vt j.q.vij.c.fā
luberrimum, in fi. & j.q.j.c. quod quidam.

12. Vbi status ecclesiæ decoloratur, contra hoc non po
test dispensare Papa, j.q.vij.c. & fi illa, xxv.q.j.c. quæ ad per
petuam. nec obs.contrarium, quod potest allegari, ext. de
confang. & affi. c. non debet, quia ibi non decoloratur sta
tus ecclesiæ, immo datur color, propter rationem ibidem
expressam : quare non obstat.

13. Non dispensat Papa, vbi sancti Patres aliquid benē
definierunt, vt xiiij.dist.c.sicut. & xxv.q.j.c.sunt quidam,
& xxv.q.ij.c.de priuilegijs, & c.cum pie, & c. quod vero.
Vtrum autem Papa possit dispensare cum subdiacono,
vt matrimonium contrahat, no.xxxj.dist. c.de illo, & ext.
de cle.coniug.cum olim. & vide in c.de voto.

Item Papa potest contra simplex statutum, & concilium
sui prædecessoris dispensare, vt legitur, & nota. extra, de
capel.mona. c.penult. & de renunci. cap. post translatio
nem, in fi.

Vtrum autem possit Papa contra ius naturale dispensa
re, not. xiiij.dist.c.in summa. & xv.q.vj.c.authoritatem, ex
tra, de deci.c. à nobis : ext. de iureiur. c.quanto.

Dixi superius allegando glo.in c.proposuit, de concec
præb. quod erant aliqui casus, in quibus solum dispensat
Papa : & docto. & Panor. in d.c.proposuit, legendo d.glo.
dicunt: Nota benē hanc glo. quia est notabilis, & multum
allegabilis in materia sua, attingens multos casus dubios,
in quibus Papa non dispensat. Et vide quasi eosdem in
Spe.in titu.de lega. super Rubr.de dispensa. in §. nunc bre
uiter, in vlti. colum. Et in quantum glo. in princ. dicit,
quod dispensem contra Apostolum, videtur glo. velle, quod
cum bigamo potest Papa dispensare, vt promoueatur ad
ordines. Spe. tamen in loco præallegato videtur senti
re contrarium. Sed tu plene vide per docto. in c.ij.de bi
ga. vbi communiter tenent primum. Et intelligo, quod
dispensat ex causa; nam cūm Apostolus fuerit motus in
sinstu.spiritus sancti, non debet sine causa eius præceptū
relax.

relaxari, ar. opti. in c. contra, & c. sunt quidam, xxv. quæst.
 j. Ita dicerem in casu sequenti in glo. Et in hoc potest di-
 ei capiendo alium casum exceptum à glo. quod aut Apo-
 stolus aliquid dixit circa fidem, & tunc Papa non dispen-
 sat in illo: ad hoc vide tex. xj. q. iij. in c. si is, qui præest; v-
 bi referuntur verba Apostoli dicentis, quod si etiam ange-
 Ius de cælo euangelizauerit, præterquam quod vobis eu-
 angelizauimus, anathema sit: vnde à fortiori nec Papæ est
 credendum. & hoc voluit hic glo. & xv. dist. in c. sicut. In
 alijs verò non concernentibus fidem potest Papa dispen-
 sare ex causa; quia ille, qui dispensat, non tollit legem, sed
 ex causa in certa persona, vel ad tempus remittit. † Et dis-
 pensatio quandoque necessaria est, l. distinct. in c. domino
 sancto. & cap. cum institueretur. nam quandoque & ipse
 Deus dispensauit cum Patriarchis, qui habuerunt simul
 plures vxores. & not. in cap. gaudemus, de diuor. Sed sine
 causa non puto, quod dispensare possit, quia non est dis-
 pensatio, sed dissipatio, vt dixit beatus Thom. & Ioan. An-
 in c. de multa, de præben. Nec esset bene, si Papaæ dispen-
 sare vellet contra dicta sanctorum, & maximè Apostoli, vt in
 d. c. contra, & c. sunt quidam. Excipit deinde glo. casum
 notabilem in solutione decimarum. Sed de hoc qualiter
 Papa dispenset in decimis non dandis, die vt plenè not.
 Hostien. in cap. nobis, de deci. Item in quantum, dicit glo.
 quod in voto dispenset, intellige, quando hoc facit ex cau-
 sa; nam sine causa non potest tollere obligationem Deo
 per votum acquisitam, vide glo. not. in c. nō est, de voto. Epis-
 copus autem dispensat circa votum, & in c. j. & quod ibi
 no. de voto. † Sed credo, quod hæc sit differentia inter Pa-
 pam, & Episcopum: quia Episcopus non liberat ex toto
 voto, sed commutat in causam Deo magis acceptam, vt in
 d. c. j. Sed Papa potest ex causa ex toto liberare, quemad-
 modum posset ipse Deus. Verisimile enim est, quod Deus
 ex causa dederit potestatem suam inter homines vicario
 suo; alias non fuisset bonus paterfamilias, si dimisisset gre-
 gem suum sine pastore, qui ex causa posset omnibus con-
 sulere: vt in simili dicit Inno. in c. quod super his, de vot-
 o. Vnde, vt dicit notanter Hostien. in c. quanto, de trans-
 latio-

latio. præla. cùm idem sit Dei, & vicarij sui confessorum, potest Papa sere omnia facere, quæ Deus potest clave non errante. Idem dicit Inno. de iure iurant. in c. quanto: nam Christus generaliter dixit Petru, quodcunque ligaueris, & cæt. & quia dixit, quodcunque, nihil excepit, in c. solitæ, de maior, & obedient. xxxij. quæstio. j. quod si dormierit.

Idem dic circa iuramentum: nam sine causa Papa illud non relaxat, vt not. dixit Inno. in cap. cum inter, de renum. & glos. in c. quanto, de iure iurant. Et sic limita dicitur. Cum huius glo. Ex quo insertur, quod cùm Papa sine causa non possit alium absoluere à iuramento; fortius nec se ipsum. argum. op. in c. fin. de institut. & de hoc vide infra in c. de voto.

Demum glo. excipit, vt non possit Papa dispensare contra vniuersale statutum ecclesiæ, & notabis bene hunc causum, quia comprehendit in se multos casus. Idem teneret glo. in c. literas, de restit. spol. in versi. dispensare. Sed contra hoc facit c. non debet, de consang. & affin. vbi Papa ex toto immutavit vniuersale statutum ecclesiæ, relaxando prohibitionem coniugij in quinto, sexto, septimo gradibus consanguinitatis, & affinitatis. vnde glo. videtur dubitasse in c. quæ ad perpetuam, xxv. quæst. j. Sed pro nunc potest soli; quod aut decoloratur status ecclesiæ ex tali dispensatione, seu mutatione; & tunc Papa non potest. & sic intellige hanc glo. & considera, & vide bonum text. in c. & si illa, j. quæst. viij. quod tenuit Spe. in loco præallega. Archidia. xxv. quæst. j. c. sunt quidam. Ex quo insertur, ¶ Papam non posse sine causa dare potestatem alicui principi seculari, vt possit iudicare inter clericos, maximè cùm priuilegia clericorum sunt de iure diuino, vt no. xcij. distinct. si Imperator, & per doct. in c. ij. de maio. & obed. Aut non decoloratur status ecclesiæ, vt puta, quod subest causa mutandi, vel dispéndandi; & tunc credo, quod possit, maximè circa vnum casum, vel duos. sic intelligo d. c. non debet. & concor. glo. in d. c. quæ ad perpetuam, & c. sunt quidam. Sed quidam sunt, qui de hoc dubitauerunt. Dicit insuper hic glo. & non dispensat, vt monachus habeat

proprium, de hoc plenius, & melius incap. cum ad monasterium, de sta. reg. vbi per doct. & per loap. An. in regula, semel Deo dedicatum, de reg. iur. lib. vij. Et in si. gl. intellige, quod Papa non dispensat in secundo gradu interascendentes, & descendentes: in collateralibus dispensat in linea aequali, non autem in linea non aequali, ut patruus possit ducere neptem in uxorem: sunt enim isti in secundo gradu in linea inaequali. Sed cum filiis duorum fratrum potest dispensare, quia sunt in secundo gradu in linea aequali. Ita no. in d.c. literas, vbi vide rationem, & in c. gaudemus.

Extra glo. dicit hic Host. quod Papa intatum habet ipsius potestatem, ut pro facto, vel dicto non possit ab aliis accusari, vel condemnari, nisi de heresi. xl. dist. c. si Papa potest tamen, si iacet in peccato, admoneri iuxta regulam Euangelicam, si peccauerit, & c. tam publice, quam occulte, iuxta qualitatem peccati, quia non est exemptus a mala Euangelica. Dicit tamen, quod alteri parti illius regulae non subiicitur, dum dicit, quod si non audierit, de ecclesiæ, & quia excepta causa heretis non potest iudicari, etiam si Imperator, & totus clerus, & populus simul conueniant, ix. quæst. ij. nemo, & c. aliorum. unde quo ad papam exponit ipse illa verba, dic ecclesiæ. i. Deo, ut ipsa conuertat, vel dic ecclesiæ triumphant. i. celesti, ut omnipotens. Et his dicit Host. no. pulchra dicta, primo dicit, quod in facto heretis potest accusari, & ab alio condemnari, nam alibi sit disceptatio, virum Papa ab alio infra heres possit condemnari, quia quidam voluerunt, quod debeat seipsum deponere, sicut fecit in c. nunc. xxij. dist. plus placet hæc opin. ut possit ab alio condemnari, & deponi in facto hæci. Et hanc opini. expresse tenuit Arch. in fidei fauorem, de heret. lib. vij. & facit ij. q. viij. in g. iu. cum Balaam, ver. item Symmachus. & dicit Arch. in fidei, quod concilium erit iudex. pro quo vide glo. in c. nastasius, ix. dist. & vide aliam glo. singu. in c. si duo. lxx. dist. quæ dicit, quod si est dubium apud quem sit Papa, duobus, vel pluribus contentibus super eo, concilium erit iudex. Et dicit Host. quod Papa existens in peccato potest admoneri secundum regulam Euangelicam, de qua in

monus
egula;
ntelli-
rafco-
e in li-
us po-
do gra-
n poto-
equa-
de mu-
bet si-
abala-
i Pape-
regula-
occu-
s à n-
lius n-
rit, d-
audia-
bulco-
ad P-
ipse-
ve co-
dúse-
cond-
o in ce-
t, quo-
dillid-
, & de-
chinal-
g. in-
inc-
ine-
o, lxx-
Pap-
ilhū c-
o po-
ua m-
ben-

havit, de iud. licet glo. dubitauerit. ij q. j. si peccauerit. que dicit, quod ex quo non potest ab alio iudicari, frustratoria est illa denunciatio. In potestate vero dispensandi dicit Vincen. t quod in omnibus potest dispensare, praeterquam in articulis fidei, & est dictum valde notabile, & intellige de dispensatione propriè sumpta, scilicet quā facit ex causa rationabili. & vide Inno. in c. cum ad monasterium, de statu regu. vbi dicit, quod sine causa non dispensat in his, quae sunt iuris positivi puri. & vide quod dixit Abbas, & omnes scribentes in c. de multa, supra de preben. dicit ramen Hostien. dictum videri verum, nisi interueniat peccatum mortale: quia in illo non dispensat intelligendo, quod sit peccatum mortale ex lege diuina, & non ex lege positiva, quia illi non subiicitur. & credo, quod idem sentit Vincen. & vide glo. in d. literas, quae idem voluit. vbi dicit latius, quod in his, quae natura sunt mala, Papa dispensare non potest de iure iur. & si Christus. tu vide bonū tex. xl. distin. c. j. & vide Henricum in d. c. proposuit, legendo glo. dicentem, si queris t in, & super quibus Papa possit dispensare, distingue; aut queris de lege diuina, seu euangelica; aut queris de lege ciuili; aut queris de lege naturali; aut de lege canonica. In primo casu hoc solum tene, quod in omnibus potest, dummodo sua dispensatio non sit contra fidem, secundum Vin. nec nutriat peccatum mortale, nec inducat subversionem fidei, nec periculum anis marum. Nam in talibus nullam habet contra Deum potestarem. sic intellige xxv. q. j. sunt quidam. xvij. distin. sicut sancti, secundum Henri. & concor. quod Host. no. de Ipon. Ial. is, qui fidem, in magna glo. verbi. pone igitur, dicens, quod si vir in casu illius e nullo modo consentit cum prima muliere, sed cum secunda tancum, Papa licet sit supra ius, nunquam tamen potest consensum hominis voltare ad voluntatem suam, & dare sibi intelligere, quod consensit in eam, in quam non consentit, & quod non consentiat in eo, in quo consentit. Et sic non potest vera matrimonia lege diuina formata sua constitutione canonica irritare, & cogere hominem conscientiam propriam relinquere, & suo motui adhaerere, ut patet in his, quae leg. & nor.

L a d

de præsump. c. fi. & de conuer. coniug. cap. ex par. ij. quod
reprehendit talia euidenter, & not. de spon. c. fi inter, ad fi.
& sponsa. duorum, c. j. & fin. vbi idem not. ipse hos, & de
consang. & affin. c. quod super his, super verbo, prohibi-
tos: ad hoc etiam facit quod nota. in c. sunt quidam, xxv.
quæst. j. super verbo, euagelistæ, vbi dicit Laur. quod con-
tra dicta Euangelij potest dispensare in his, quæ sunt con-
siliaj, & quæ parabolice dicta sunt, & non consistut in pra-
ceptis, vel prohibitionibus. & adde, quod not. ibi in glo-
pen. & fin. In secundo casu dic, quod non potest dispen-
sare, quia iura naturalia immutabilia sunt, institut. de iun-
natu. s. sed naturalia, v. distinct. in prin. xxv. q. j. sunt qua-
dam. quod dic, vt not. Ioan. & Archid. xij. distinct. in sum-
ma, xv. quæst. vj. authoritatem. per Be. & Host. de iure ur-
c. quanto, de decim. & c. a nobis, per Inno. de statu mona-
c. cum ad monasterium. & Hostien. potest eum. & pro hoc fi-
cit, quod no. Inno. de immu. eccl. quia pleriq. & Archid.
j. dist. ius ciuile, in fi. glo. suæ. & xij. distin. c. j. & ix. q. iij. per
principalem. In tertio casu scilicet contra legem ciuilem
non potest dispensare, cum per hoc falcam suam mittere
bedien. in c. venerabilem, in prin. de iudi. nouit. quod ta-
men intellige. vt de consti. c. j. de no. ope. n. un. c. i. In qua-
to casu dic, quod contra legem canoniam potest dispen-
sare indistincte. Sed hoc fallit in casu, vbi vellet dispensare
contra canones, vel immutare canones, vel articulos s.
dei, vel legem diuinam, vel vbi per suam dispensationem
subuerteretur status vniuersalis ecclesiæ: & ista proban-
tur in c. allegato, sicut sancti. & xxxiii. quæst. i. memor sum-
& dixi sup. Et de hoc vide plenè in Spe. tit. de lega. s. n. un.
breuiter. & in his concordat, quod not. Hosti. in summa
de pœnitentiis. s. vult. & Spe. tit. de legato. s. n. nunc de Ep-
scoporum dispensatione. s. Dominus meus dixit, &c. &
Archid. xij. q. v. non sane, super verbo, reddenda, in fi. de-
centes, quod in quibus est mortale peccatum secundum
legem diuinam, vt in furto, & rapina, vt xij. q. v. pœn-
ales, † dispensare non potest Episcopus, nec etiam Papa (et
aliqui dicunt) quominus pœnitentiam agant, & restitu-

fiat, vt de usur. cum tu. xiii. q. v. c. si quid, & c. multi. & q. vi. c. i. nec in casu, c. non licet, xii. quæst. ii. videbis infra in tit. de voto. In his vero in quibus mortale peccatum est secundum ius posituum, & est Episcopis, sive inferioribus Papæ interdicta dispensatio, nullus dispensare, vel pœnitentiam præstare potest, nisi solus Papa, velis, cui specia- liter commiserit. Si vero non est interdicta, tunc potest. vide etiam quod not. Cardin. in extrauaganti, Bonifacii, viii. rem non nouam, super verbo, priuilegiis, circa medi- um, vbi dicit, quod Papa est supra ius, & quod ipse solus potest æquitatem non scriptam ex sui interpretatione pre- ferre iuri scripto. C. de leg. & consti. l. i. & ipse potest mul- ta facere, quod non potest inferior, vt hic. nam nullus al- ter ab eo datius in beneficio vacaturo. infra eod. titu. c. ii. libro vi. Et si supra ius dispensat, hoc debet facere, cum ra- tio postulat, supra de præben. de multa, in fin. l. distinct. vt constitueretur, in fin, utpote propter urgentem necessita- tem, vel evidentem utilitatem ecclesiæ. i. quæst. vii. dispen- sationes. & duobus cap. sequentib. & in hoc vlt. concordat beatus Tho. in parte ii. q. lxxxviii. art. x. & xi. art. vlt. de his omnibus vide supra in c. xvi. & considera bene omnia con- tenta in isto §. quia magni ponderis sunt.

Et Ioh. And. dicit in c. de multa, de præbend. quod il- le, cum quo Papa dispensat sine causa, non est securus quo ad Deum. Dicit etiam Hostien. in d. c. proposuit, t quod 11 semper in dubio obediendum est Papæ, vbi conscientia non repugnat, xxiii. q. i. quid culpatur, sed si certum sit, quod illud, quod præcepit, sit peccatum mortale, tunc recogno- sce Imperatorem cœlestem, xi. q. iii. Julianus, & c. qui resi- stit, & vide Inno. in c. tua, de decimis.

CASVS, ET CENSVRAE RESER-

uata domino Papæ in processu annuali in cena

Domini. Cap. XIX.

S V M M A R I V M.

I Que persone à summo Pontifice excommunicari possunt, & quæ de causa.

L 3

Ex-